

Borgermødet i Gribskov d. 18. oktober 2025 om håndtering af overskudsjord mv. - lovgivning

Indlæg af Jens Andersen, Kagerup

For mange jorddepoter på landbrugsjord i kommunen!

To sager:

- **Jorddepotet "Dump 1" på Esromgaards arealer**
- **Jorddepotet på Falkendals arealer i Kagerup**

Lov om forurennet jord (lovbekendtgørelse nr. 282 (2017))

§ 1. Loven skal medvirke til at forebygge, fjerne eller begrænse jordforurening og forhindre eller forebygge skadelig virkning fra jordforurening på natur, miljø og menneskers sundhed.

Stk. 2. Med loven tilsigtes særligt at

- 1) beskytte drikkevandsressourcer,
- 2) forebygge sundhedsmæssige problemer ved anvendelsen af forurenede arealer,
- 3) tilvejebringe grundlag for en koordineret og målrettet offentlig indsats med henblik på at undgå skadelig virkning fra jordforurening,
- 4) forebygge yderligere forurening af miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af jord og
- 5) fastholde forureneren som den, der først og fremmest skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at afværge følgerne af en jordforurening og genoprette den hidtidige tilstand.

Den centrale lovgivning ved deponering af jord – Miljøministerens svar til Gribskov Kommune

- Kravet om landzonetilladelse –
planlovens § 35, stk. 1
- Kravet om § 19-tilladelse –
miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1
- Kravet om miljøgodkendelse –
miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1

Codys advokater 7. februar 2025 på foranledning af Gribskov Kommune – uddrag af konklusion:

”Det væsentlige kriterium for, at jord ikke skal betragtes som affald, er, **at der på tidspunktet for opgravningen foreligger en sikkerhed for, at jorden vil blive anvendt til et relevant og nødvendigt formål** – eventuelt efter en kortvarig og tidsbegrænset opbevaring. Såfremt der på opgravningstidspunktet er indgået en aftale med en modtager, som kan anvende jorden til et sagligt og nødvendigt formål, vil jorden som udgangspunkt ikke blive klassificeret som affald”.

Jorddepoter er ikke jordforbedring!

”Det må bero på en konkret vurdering om, at der er tale om nyttiggørelse snarere end deponering. For at der kan være tale om nyttiggørelse, må der ikke anvendes mere jord end, hvad der er nødvendigt for formålet med det påtænkte anlæg, **f.eks. må terrænreguleringen ikke overstige, hvad der er nødvendigt for forbedring af den landbrugsmæssige drift**”. (Fra Miljøstyrelsens vejledende udtalelse om jordflytning (april 2025))

Fra Planklagenævnets endelige afgørelse (18.3-24) jorddeponering på Falkendals jorde – uddrag:

”Et enstemmigt Planklagenævn finder, at der ikke kan gives landzonetilladelse til den udførte terrænregulering, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Nævnet lægger herved vægt på, at arealet ligger i et område, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab og et område med økologiske forbindelser. Hertil lægger nævnet navnlig vægt på landzonebestemmelsernes landskabsbeskyttende formål, **og at den udførte terrænregulering har en væsentlig negativ effekt på det naturlige landskab og ikke kan begrundes i en driftsmæssig nødvendighed**, samt hensynet til præcedens.

Nævnet lægger endvidere vægt på det ansøgtes udbredelse og omfang, samt hensynet til naboer”.

Om kommunens forpligtelser – uddrag fra ”Vejledning om håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven” (Miljøstyrelsen. Vejledning nr. 6 2005)

”I situationer, hvor tilsynsmyndigheden bliver opmærksom på forhold, der kan være i strid med loven, skal der foretages nærmere undersøgelser til afklaring heraf. Det er miljømyndighedens opgave at undersøge disse forhold. Hvis lovovertrædelse kan konstateres, skal det besluttes, hvilke administrative indgreb der skal iværksættes, og om der evt. derudover skal indgives politianmeldelse.

Tilsynsmyndigheden kan ikke nøjes med at behandle sagerne ved skrivebordet, men skal gennem reelt tilsyn på virksomhederne sikre miljøbeskyttelsesloven overholdt”(s. 29)

Den såkaldte ”Sjællandsvejledning” er forældet!

- Amterne er for længst nedlagte og hermed deres vejledning uden myndighed
- Siden 2015 gælder kvalitetskriterierne for jord som angivet i ”Flytningsbekendtgørelsen” (nr. 1452 fra 2015)
- Omkring kvalitetskriterier for forurenede jord i forbindelse med arealanvendelse gælder i øvrigt: ”Kvalitetskriterierne for de forskellige medier er uafhængige af hinanden. F.eks. er forureningen ikke automatisk problemfri i forhold til afdampning til indeklimaet eller nedsivning af grundvand, blot fordi jordkvalitetskriteriet er overholdt” (fra Liste over kvalitetskriterier i relation til forurenede jord, Miljøstyrelsen 2021)
- **Alligevel henviser Gribskov Kommune gang på gang til den forældede vejledning i relation til kvalitetskriterier for jord**

Klage til Ankestyrelsen fra Kagerups Lokalråd af 10. marts 2025

- uddrag

Gribskov Kommune har ikke fulgt gældende regler i Miljøbeskyttelsesloven, jfr. hhv. lovens paragraf 19 og 33, og hermed ikke behandlet jorddeponeringer på gården Falkendals arealer efter disse paragraffer, dvs. enten meddelt tilladelse eller fundet, at en sådan tilladelse er unødvendig.

Gribskov Kommune har herved ikke fuldt de lovgivningsmæssige retningslinjer, der fremgår af Forvaltningslovens paragraf 2, herunder offentliggørelse af afgørelser og en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstanstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage og eventuel tidsfrist.

Det henvises samtidig til bestemmelser i Miljøbeskyttelseslovens paragraf 74 om krav til at meddele klageberettigede om afgørelser, herunder om offentlig annoncering.

Umiddelbare naboer og andre lokale samt relevante organisationer har hermed ikke haft mulighed for at blive bekendt med sagen i relation til Miljøbeskyttelsesloven – herunder kunnet klage over Gribskov Kommunes manglende overholdelse af nævnte bestemmelser i loven.

Lokalrådet kræver, at Gribskov Kommune behandler sagen efter nævnte paragraffer i Miljøbeskyttelsesloven, herunder at kommunen selv eller gennem påbud til ejeren af Falkendal sørger for, at der foretages forureningsundersøgelser af den deponerede jord og grundvand, jfr. Miljøbeskyttelseslovens paragraf hhv. 68, 70 og 72.

Kort om baggrund:

Om den fremtidige håndtering af overskudsjord peger Miljøstyrelsen på (28.10-24):

- ” at jordflytningsbekendtgørelsen ændres
 - at det skal defineres hvad anmeldelsen skal indeholde
 - at der skal tages stilling til, hvordan de mere mobile stoffer håndteres (deriblandt kulbrinter)
 - at der oprettes et fælles offentlig system, så kommunerne kan følge jordstrømmene”
-
- **Men lige så vigtigt:**
 - **Lad om muligt jorden blive, hvor den opgraves**
 - **Og ellers – til miljøgodkendt anlæg**